

Позитивни и негативни утицаји дигиталних медија на психофизички развој деце предшколског и школског узраста

Аутор: ПУ"Пахуљице"Брус

Медији су део савременог живота и могу имати велики утицај на формирање ставова, мишљења и понашања људи, а нарочито осетљиву категорију медијских корисника чине деца јер су још увек у развоју. Постоје две врсте медија-традиционални медији и нови-дигитални медији.

Традиционалн и медији

- телевизија
- радио
- новине
- часописи
- књиге

Нови дигитални медији

- интернет
- мултимедија
- видео игре
- веб странице
- друштвени медији(друштвене мреже,сајтови за дељење слика и видеа, презентација и докумената

Медији могу имати позитиван и негативан утицај зависно од врсте и квалитета медијских садржаја које преносе. Утицај на дете зависи још и од контекста у којим се садржаји доживљавају, начинима употребе и индивидуалних особина детета. Зато је важно бити медијски писмен, усавршавати се и сазнавати. Медијска писменост омогућава упознавање свих аспеката медија и знање како их користити.

Способност разумевања и критичке анализе медијских садржаја

Способност стварања и размене медијских садржаја

Избор медијских садржаја и информација

Свест о позитивном и негативном утицају медија

Способност примене информационе писмености у дигиталном окружењу

Позитивни утицаји медија

- * Приступ неограниченом броју информација и стицању сазнања
- * Комуникација на више начина
- * Могућност креирања и дељења медијских садржаја
- * Извор забаве
- * Доприносе развоју друштва
- * Приказују различите погледе на животне проблеме и ситуације
- * Смањују разлику међу друштвеним слојевима-медији су свима доступни
- * Код деце подстичу спремност за школу и рану писменост
- * Приближавају детету музику и уметност
- * Подстичу асоцијативно учење. Хипотетичко мишљење и интуицију
- * Путем одговарајућих медијских садржаја код деце подстичу машту и креативност
- * Проширују знање и образовање

Негативни утицаји медија

- * Деца могу приступити непримереним садржајима путем интернета(сцене насиља,дискриминација,предрасуде)
- * Смањују физичку активност
- * Отуђују се од друштва, вршњака и породице
- * Отупљују чула
- * Стална окупираност виртуелним светом повећава страх и тескобу у контакту са стварним светом
- * Код деце али и код одраслих могу изазвати зависност
- * Одржавају стереотипе
- * Смањују емпатију према другима
- * Могу изазвати успорен развој говора
- * Изазивају промене расположења
- * Подстичу краткотрајно задржавање пажње

Ризични утицаји дигиталних медија на психофизички развој деце предшколског и школског узраста

*Истраживања у Србији и у свету показују да деца од најранијег узраста одрастају уз технолошке уређаје(мобилне телефоне, таблете, рачунаре...).

Проводе значајан део свог времена уз различите интернет садржаје што доноси одређене ризике по психофизички развој деце.

*Удружења педијатара у свету препоручују да се деца уопште не излажу технолошким уређајима у најранијем развојном периоду.

*До треће године живота мозак детета формира највише синапси, за стварање веза између нервних ћелија које су потребне за развој менталних потенцијала.

Неопходна је стимулација из окружења, ако она изостане развој мозга неће бити задовољавајућ.

*Прекомерно гледање у екран може изазвати проблеме са видом

*Сталне промене светла, слика и боје на екрану могу изазвати раздражљивост, фотосензитивност, поремећаје спавања ако се технолошки уређаји користе пред спавање

*Прекомерно седење и коришћење технолошких уређаја утиче на то да су деца физички неактивна, а то доводи до деформитета кичменог стуба, неправилног држања тела, слабије кондиције

*Слабија социјална интеракција јер је дете преокупирано садржајима на интернету

*Сиромашан речник што се касније одражава на усмено и писмено изражавање, разумевање говора и прочитаног текста

*Излагање непримереним медијским садржајима код детета може изазвати страх, уплашеност и агресивност

*Технолошки уређаји емитују зрачење које је штетније за децу него за одрасле.

Деца предшколског и школског узраста не треба да користе технолошке уређаје дуже од 30 минута до сат времена, зависно од узраста. Нажалост, истраживања показују да деца дневно проводе 3 сата испред телевизијског екрана и 2-3 сата играјући видео игрице. Прекомерно играње видео игара има неповољан утицај на дечији развој.

Изазивају
поремећај
пажње

Усвајање
погрешних
модела
понашања

Изложеност
деце сценама
насиља

Појава
агресивног
понашања код
деце

Изазивају
зависност

Негативни
утицаји видео
игара

Неразликовање
стварности од
маште

Социјална
дистанца од друге
деце, вршњака и
породице

Бол у рукама и
шакама

Физичка
неактивност

Препоруке родитељима

- *Пратите које видео игре ваше дете користи
- *Објасните детету какве врсте видео игара постоје
- *Пратите како дете схвата виртуелни свет и да ли разликује машту од стварности
- *Разговарајте са дететом о доживљајима у видео игри
- *Постављајте питања-Како се осећаш док играш ову игру?,Шта ти се највише свиђа у њој?,Који се ликови појављују,опиши ми како изгледају?...
- *Реагујте ОДМАХ ако приметите агресивно понашање код детета
- *Дозирајте време за коришћење видео игара,понудите разноврсне активности
- *Играјте видео игре заједно са дететом
- *Пратите узрасна ограничења за видео игре(ознака PEGI)

Проведено време испред екрана Колико и како?

Фактори који утичу на
време проведено
испред екрана

- *Узраст детета
- *Врсте активности на дигиталним уређајима
- *Да ли дигиталне уређаје користи самостално или са одраслима
- *Интересовања детета
- *Време када се дигитални уређаји користе

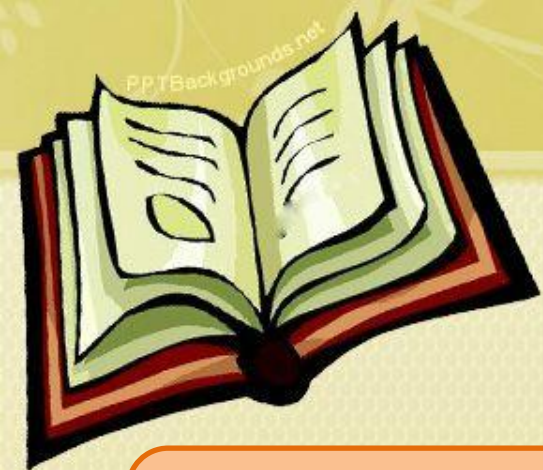
Деца млађа
од 2 године
не би
требало
уопште да
проводе
време пред
екранима

Деца
узраста 2-5
година, не
дуже од
једног сата
испред
екрана

Деца старија
од 5 година
–додајте још
10 минута
пред
екраном.

Додајте још 10 минута
пред екраном за сваку
годину дететове
старости

Користите медијске садржаје заједно са дететом

Подстакните активан и креативан приступ медијима

Поставите правила када и колико користити дигиталне уређаје

Будите узор детету у одговорном коришћењу интернета

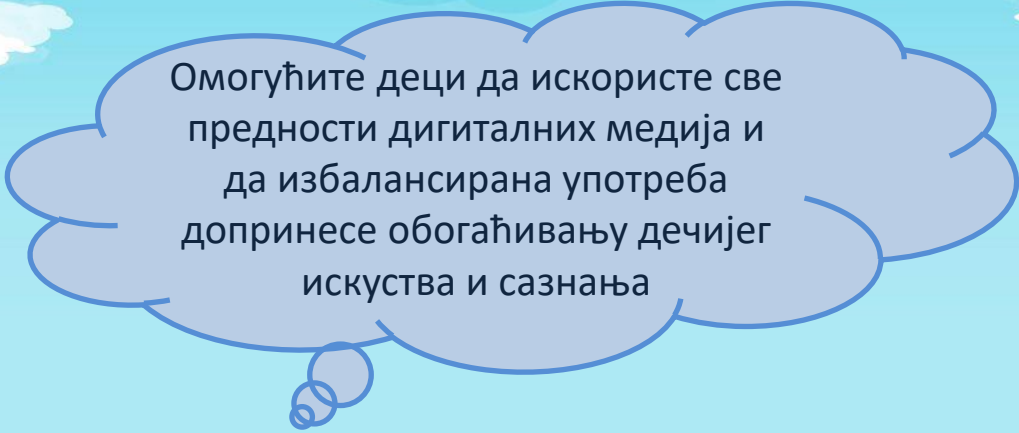
Улога родитеља у контроли утицаја медија на дете

Омогућите сигурно медијско окружење, контролишите садржаје које дете прати

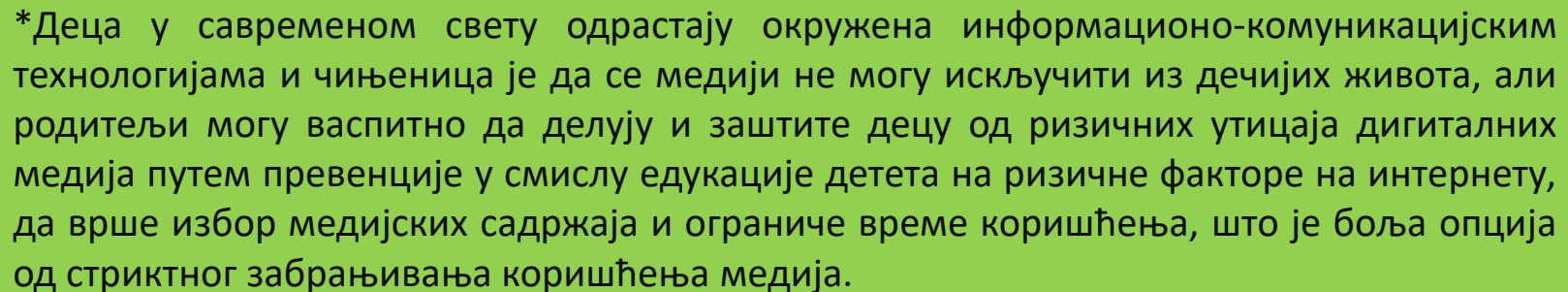
Тражите савет стручњака уколико вам је потребан (васпитач, учитељ, педагог, психолог)

Разговарајте и објасните детету медијске садржаје

Будите медијски писмени, потражите најквалитетније едукативне материјале, одаберите игре и апликације примерене дечијем узрасту.

Омогућите деци да искористе све предности дигиталних медија и да избалансирана употреба допринесе обогаћивању дечијег искуства и сазнања

*Деца у савременом свету одрастају окружена информационо-комуникацијским технологијама и чињеница је да се медији не могу искључити из дечијих живота, али родитељи могу васпитно да делују и заштите децу од ризичних утицаја дигиталних медија путем превенције у смислу едукације детета на ризичне факторе на интернету, да врше избор медијских садржаја и ограниче време коришћења, што је боља опција од стриктног забрањивања коришћења медија.

Безбедност деце на интернету
Кликните на облачић за више
информација

Паметно и безбедно
Република Србија
Министарство
трговине, туризма и
телекомуникација

Хвала на пажњи!

Презентација је предвиђена за родитеље деце предшколског и школског узраста, урађена је на основу података истраживања спроведених у Србији, адекватне литературе, едукативних интернет садржаја, резултата истраживања на нивоу Установе.

Аутор: ПУ"Пахуљице"

Тим за сарадњу са породицом